

**ГЛОБАЛНИЯТ ПАКТ НА ООН ЗА БЕЗОПАСНА,
ОРГАНИЗИРАНА И ЗАКОННА МИГРАЦИЯ ОТ 2018 Г.
КОМЕНТАР НА ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ
И СПОРНИ ВЪПРОСИ**

проф. д.н. Веселин Цанков¹
Бургаски свободен университет

**THE 2018 UN GLOBAL COMPACT ON SAFE, ORGANIZED
AND LEGAL MIGRATION. COMMENTARY
ON KEY POINTS AND ISSUES**

Prof. Veselin Tsankov, D.Sc.
Burgas Free University

Резюме: *В тази статия се разглеждат политическите и правни аспекти на Глобалният пакт на ООН за безопасна, организирана и законна миграция от 2018 г., както и коментар на основни положения и спорни въпроси.*

Ключови думи: *миграция; бежански статут; национална система за прием и интеграция на бежанци и имигранти.*

Abstract: *This article discusses the political and legal aspects of the Global Compact on Safe, Organized and Legal Migration and commentary on key points and issues.*

Key words: *migration; refugee status; national system for reception and integration of refugees and immigrants.*

Увод

Мобилността и миграцията на хората е безспорен факт с редица особености и нюанси. Така например приблизително 258 милиона са имигрантите в световен мащаб към 2018 г.² Като дял от световното население броят на имигрантите се е увеличил от 2,8% през 2000 г. на 3,4% през 2017 г. Според данни на ВКБООН към края на 2020 г. от международна закрила са се нуждаели около 70 милиона души. През последните 20 години около 46 000 имигранти и бежанци са загинали в световен мащаб, докато са търсели безопасен и достоен живот. Много деца имигранти са жертви на насилие, малтретиране и експлоатация. Работниците имигранти често са изложени на дискриминация, експлоатация и нарушения на правата на човека. Имигрантите често са жертви на престъпления, но не рядко те също извършват такива. Съществено

¹ Проф. Веселин Цанков е работил като практикуващ юрист в сферите на миграция, убежище, гражданство, права на човека в различни ведомства. Директор на Института за държавата и правото 2006-2010 г. През периода 2010-2015 е представител на Република България в Управляващия борд на Агенцията за основните права на ЕС. Има 10 монографии и над 80 научни публикации.

² Виж Резолюция на Европейския парламент от 18 април 2018 г. 2018/2642(RSP); B8-0184/2018

влият глобализацията и конкретната ситуация в държавите по света. От около 2 години пандемията COVID-19 също оказва влияние на миграционните процеси.

Представяне на работата по създаване на този Глобален пакт

Глобалният пакт за безопасна, организирана и законна миграция, съкратено „Глобален пакт за миграцията“, е правно не обвързващ акт на ООН по въпросите на миграцията. Въпреки това той е акт със значими последици. По-конкретно има сериозна цел, съдържа база от идеи и правила, към която с различни методи ООН насочва и насърчава отделните държави да ги въвеждат в националните си правни системи. Вдъхновен е от идеята, че миграцията може да бъде насочвана и регулирана с общи усилия. Миграционните процеси са реалност, проблем и предизвикателство. Нито една държава или съюзи от държави не могат да се справят успешно поотделно и сами. Без доверие, координирани и последователни във времето усилия няма справяне с този проблем. Необходимо е споделяне на отговорност на основата на партньорство и сътрудничество между отделните държави, както и с държавите на произход на имигранти и бежанци. Престъпни структури, които имат за предмет на дейност незаконен трафик на хора отчитат огромните печалби. Те доста по-бързо се организират в международен мащаб от отделните държави. Тази надпревара между доброто и злото също е много сериозно предизвикателство.

Глобалният пакт за безопасна, организирана и законна миграция се основава на целите и принципите, които са залегнали в Устава на ООН. Глобалните консултации стартират през 2006, продължават с форумите на високо ниво през 2007 и през 2013 г. Достигнатото единодушие намира израз в Декларацията от Ню Йорк от 2016 г. и Приложенията към нея, приети от Общото събрание на ООН³. Върховния комисар за бежанците на ООН, Международната организация по миграция, Европейският съюз и държави-членки, както и много други правителствени и неправителствени институции участват в дискусиите, дебатите, разискванията относно смисъла и съдържанието на пакта още от самото начало. Институциите на ЕС приемат, че пактът до голяма степен съответства на европейските цели, докато позицията на държавите-членки е различна. Ще се опитам да ги представя и да аргументирам своята гледна точка.

В Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. на ООН се сочи, че „планираните и добре управлявани миграционни политики могат да допринесат за постигане на устойчиво развитие и приобщаващ растеж, както и за намаляване на неравенството в държавите и между тях“. Приема се, че за да бъде запазен акцентът върху справянето с различните първопричини за незаконната миграция и принудителното разселване (конфликт, преследване, етническо прочистване, всеобщо насилие или други фактори като крайна бедност, изменение на климата или природни бедствия) са необходими координирани усилия и действия. Подчертава се, че консултациите и преговорите трябва да бъдат прозрачни и приобщаващи като включват всички заинтересовани страни, местните и регионалните органи и институции, и гражданското общество, включително организации на имигранти и на бежанци. Следва да бъде разработен механизъм за координация, за да се гарантира допълване и съгласуваност между двата пакта по хоризонтални въпроси. Подчертава се необходимостта от подобряване на проследяването на изпълнението на двата глобални пакта в близко бъдеще, особено с

³ Вж. „Декларация за бежанците и имигрантите“, Приложение I към Декларацията, Всеобхватната рамка за реагиране на въпроса с бежанците, Приложение II към Декларацията, „Към глобален пакт за безопасна, организирана и законна миграция“. Приети от Общото събрание на ООН, 19.09.2016 г.

оглед на техния незадължителен характер, с цел да се избегнат съществени различия в подходите от държавите-членки на ООН.

В съответствие със своя статут, на заседанията, както и в работата на Общото събрание на ООН, Европейският съюз участва като наблюдател. На 18 април 2018 г. е приета Резолюция на Европейския парламент относно напредъка по глобалните пактове на ООН за безопасна, организирана и законна миграция и относно бежанците 2018/2642(RSP)⁴; B8-0184/2018. Това е важен и основополагащ акт, който отразява позицията на ЕС и затова ще го представя по-подробно. В началото има позоваване на основни правни актове и документи по тези въпроси, като Устава на Организацията на обединените нации, Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците и Протокола от 1967 г. за статута на бежанците, Всеобщата декларация за правата на човека и актове на ООН в областта на правата на човека, Програмата за достоен труд на Международната организация на труда (МОТ) и по-специално Конвенция № 189 (от 2011 г.) на МОТ относно достойния труд на домашните работници, Резолюция на Общото събрание на ООН от 19 септември 2016 г., „Декларация от Ню Йорк за бежанците и имигрантите“, Приложение I към Декларацията от Ню Йорк, Всеобхватната рамка за реагиране на въпроса с бежанците, Приложение II към Декларацията от Ню Йорк, „Към глобален пакт за безопасна, организирана и законна миграция“. Има позоваване на „Доклада от 28 април 2017 г. на специалния докладчик на ООН относно човешките права на имигрантите във връзка с програмата за улесняване на мобилността на хората до 2035 г.“, на Позицията на ВКБООН от 17 май 2017 г., озаглавена „Към глобален пакт за бежанците: пътна карта“, на Доклада на генералния секретар на ООН Антонио Гутериш от 11 януари 2018 г., озаглавен „Миграцията в полза на всички“, на Резолюцията на Генералната асамблея на ООН, озаглавена „Да преобразим света“, на Програмата на ООН за устойчиво развитие до 2030 г.“, както и на редица други инициативи, документи и правни актове.

След това се сочи, че според член 13, параграф 2 от Всеобщата декларация за правата на човека на ООН от 10.12.1948 г. „всеки човек има право да напусне всяка страна, включително и своята, и да се връща в страната си“. Отчита се и факта, че през 1999 г. Комитетът на ООН по правата на човека в своя Общ коментар № 273 (параграф 8) уточнява, че това право „не може да се подчинява на някаква специфична цел или на периода от време, който лицето реши да прекара извън страната“. Европейският парламент отчита Приложение I към Декларацията от Ню Йорк – „Всеобхватна рамка за реагиране на въпроса с бежанците“, основана върху принципа на международното споделяне на отговорност и върху решимостта на държавите – членки на ООН, за премахване на първопричините за насилственото разселване. В тази Всеобхватната рамка за реагиране на въпроса с бежанците са представени конкретни действия, насочени към облекчаване на натиска върху приемащите държави, с цел подобряване на самостоятелността на бежанците, разширяване на достъпа до решения в трети държави и подкрепяне на условия в държавите на произход за безопасно и достойно завръщане. Тези идеи безспорно трябва да бъдат подкрепени, като разумни и адекватни⁵.

⁴ Виж по-подробно Резолюция на Европейския парламент от 18 април 2018 г. относно напредъка по глобалните пактове на ООН за безопасна, организирана и законна миграция и относно бежанците (2018/2642(RSP)).

⁵ Виж по-подробно Реч, произнесена от комисаря на ЕС по въпросите на хуманитарната помощ и управлението на кризи Христос Стилианидис от името на върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и заместник-

В резултат от решението на САЩ за излизане от процеса на преговори се налага необходимостта ЕС и държавите-членки на ЕС да имат по-водеща роля за да се осигури приложението на стандартите за защита на правата на човека по отношение на бежанци и имигранти. Европейският парламент подчертава, че основните международни договори в областта на правата на човека признават правата на всички хора, включително на имигрантите и бежанците независимо от техния правен статут, и задължават държавите да ги защитават, включително основния принцип на забрана за връщане на бежанците в държави, където могат да бъдат подложени на риск. По нататък се призовава да се обърне специално внимание на хората в уязвимо положение и нуждаещи се от специална медицинска или психологическа подкрепа, включително в резултат на физическо, подбудено от предразсъдъци, сексуално или основано на пола насилие, или изтезания. Предлага се включване на конкретни мерки за преодоляване на критичните състояния в резултат на обстоятелства в държавите на произход, на транзитно преминаване и на приемане, както и при обратно връщане, реадмисия и т.н.

Коментар на основни положения в Глобалният пакт за безопасна, организирана и законна миграция и позиция по спорни въпроси

Миграционният договор е първото споразумение на международно ниво за миграцията през последните десетилетия. В основата е подобряване на всички форми на сътрудничеството в областта на международната миграция, за да бъде тя законосъобразна, безопасна и сигурна. Държавите-членки на ЕС са направили компромиси с държави от други региони в света, които имат различна политика и практика по въпросите на миграцията. Окончателният текст на Глобалния договор за миграцията съдържа много препоръки за действия, които целят подобряване на положението за имигрантите, намаляване на нерегламентираната миграция, борба с трафика на хора, по-добро управление на контрола по границите и улесняване връщането и обратното приемане, както и интеграцията в приемащите държави.

Глобалният пакт за безопасна, организирана и законна миграция е ориентиран към хората и е основан на достиженията в сферата на правата на човека. Предвиждат се дългосрочни, устойчиви и всеобхватни мерки въз основа на принципа на партньорство и засилено сътрудничество между отделните държави, както и с държавите на произход, на транзитно преминаване и на приемащите държави⁶. Целите за устойчивото развитие предоставят рамка за обосноваване на връзката между миграцията и развитието. Има ясни доказателства, които показват, че въпреки реалните предизвикателства, миграцията е полезна както за имигрантите, така и за приемащите общности и може да бъде двигател за икономически растеж.

Целта на Глобалния пакт е миграцията да се осъществява по безопасен и законен начин. Той съдържа конкретни препоръки за действия, които предполагат държавите да намалят незаконната миграция. Прилагането на Глобалния пакт за миграцията се ръководи от десет принципа, сред които са универсалният характер на правата на човека, националният суверенитет, както и правно необвързващият характер на документа. Глобалният пакт за миграцията е рамков документ. Той обосновава механизъм за сътрудничество, като отчита международните договори и принципите на нацио-

председател на Европейската комисия по време на разискванията в Европейския парламент относно Глобалния пакт за миграцията на 13 ноември 2018 г.

⁶ Виж по-подробно: The 2018 UN Global Compact on Safe, Organized and Legal Migration в сайта на ООН, както и Какво представлява Глобалния пакт за безопасна, организирани и законна миграция? Информационен документ на ЕК, 14 ноември 2018 г., Брюксел.

налния суверенитет. В него са посочени 23 цели, които да служат като отправни точки за държавите при провеждането на национални политики в областта на миграцията. Основните от тях са:

- Ориентиран към интересите на хората;
- Международно сътрудничество;
- Отчитане на националния суверенитет;
- Върховенство на правото и спазване на законовите процедури;
- Връзка с Програмата за устойчиво развитие на ООН;
- Защитата на човешките права, включително правата на жените и момичетата и на тяхното пълно, равноплатно и значимо участие в намирането на решения;
- Предотвратяване и реакция на всяко сексуално и сексистко насилие;
- Подкрепа за държавите, които спасяват, посрещат и настаняват голям брой бежанци и имигранти;
- Усилия да се прекрати задържането на деца с цел определяне на техния миграционен статут;
- Осъждане на ксенофобията против бежанците и имигрантите и подкрепа за световна кампания против нея;
- Укрепване на положителния принос на бежанците и имигрантите в икономическото и социалното развитие на държавите, които са ги приели;
- Домове за всички бежанци, които Върховният комисариат на ООН е идентифицирал като нуждаещи се от настаняване;
- Укрепване на глобалното управление на миграцията чрез включване на Международната организация за миграцията в системата на ООН;
- Отчитане на „джендър аспектите“ и на интересите на детето;
- Участие на всички държавни структури и неправителствени организации, на цялото общество в тези процеси.

Глобалният пакт има за цел да подобри сътрудничеството в областта на международната миграция. Той нито насърчава миграцията, нито я възпира. С Пакта не се създават нови правни категории. В него се подчертава, че имигрантите се ползват от същите всеобщи права на човека и основни свободи, като всички други хора. Той не съдържа формулировки, с които се насърчава „право на човека да мигрира“. Глобалният пакт за миграцията се основава на принципа на пълното зачитане на националния суверенитет. Както гласи цитат от него: „Глобалният пакт за миграцията потвърждава суверенното право на държавите да определят своята национална политика в областта на миграцията и техния прерогатив да управляват миграцията в своята юрисдикция, в съответствие с международното право.“ Глобалният пакт за миграцията не води до прехвърляне или ограничаване на национални суверенни права или компетентности. Той не е международен договор и не поражда правни последици за националните правни системи. От него не произтичат задължения. Глобалният пакт не променя разпределението на компетентности между Европейския съюз и държавите-членки на ЕС. Глобалният пакт за миграцията няма правно обвързващ характер. Поради това за участващите в него държави не възникват правни задължения съгласно националното или международното право. Но има последващ мониторинг по прилагането му по отношение на държавите-членки, като ще се дават указания как да се прилага. Този факт сочи, че макар и правно не обвързващ ООН го приема, като стандарт на поведение, към който се насочват за доброволно спазване държавите-членки. Глобалният пакт не поражда преки финансови задължения. Прилагането му ще се подпомага от механизма за изграждане на капацитет в рамките на ООН.

Мрежата на ООН за миграцията ще гарантира предприемането на последващи действия и осъществяването на мониторинг, чиято цел е споделянето на опит, оказването на помощ на държавите-членки за справяне със слабостите и търсенето на решения на проблемите. Международната организация по миграция ще изпълнява функцията на координатор и секретариат. Държавите-членки на ООН, ще обсъждат и споделят информация относно постигнатия напредък чрез Форума за преглед по въпросите на международната миграция, който ще се провежда на всеки четири години, считано от 2022 г.

При така направения аналитичен преглед ще представя и своите основни изводи:

На първо място, Пактът не е правно обвързващ. Той не създава задължения за държавите, но по приложението му има мониторинг. Той съдържа препоръки за политически действия и добри практики, от които държавите могат да се възползват в националните си миграционни политики. В съответствие с принципа на националния суверенитет се зачита суверенното право на държавите сами да определят приоритетите в националните си миграционни политики.

На следващо място Пактът не насърчава миграцията, нито я отрича. Целта му е миграцията да се извършва по законосъобразен и безопасен начин. Няма формулировки за насърчаване на „правото на миграция“, но се подчертава необходимостта от защита на правата на имигрантите, като част от големия въпрос за правата на човека. Целта е да се насочат усилията към използване на позитивните аспекти на миграцията.

На трето място Пактът ще бъде своеобразна база за нови партньорства. Предполага се, че ще спомогне за съвместното превръщане на миграцията във възможност за човешко развитие, в съответствие с Програмата за устойчиво развитие до 2030г.

Миграцията е призната като проактивна стратегия за адаптиране, начин за осигуряване на препитание противопоставящ се на бедността и фактор, който допринася за приобщаващ растеж и устойчиво развитие. Трябва да се обединят всички структури на ООН, включително Международната организация по миграция (МОМ), в подкрепа за международните усилия за управление на миграцията и укрепване на сътрудничеството.

Предполага се, че при повече законни пътища за миграция, включително въз основа на реалистични анализи на нуждите на пазара на труда, ще се попречи на незаконната миграция и ще има по-малко смъртни случаи, намаляване на злоупотребите с незаконни имигранти от страна на трафикантите и работодатели. Призовават се всички държави да предприемат подходящи мерки за предотвратяване на нарушенията на правата на човека и на експлоатацията на имигранти на тяхна територия.

Важно е да се гарантира подходяща подкрепа за доброволно връщане и реинтеграция на лицата, които се завръщат в родината си. Децата трябва да бъдат връщани по безопасен и доброволен начин само когато това е в техния висш интерес. Необходимо е да се предоставя дългосрочна подкрепа за тяхната реинтеграция в държавите на произход.

Държавите-членки на ООН би трябвало да приемат национални планове за действие, които да насърчават общодържавен подход за изпълнение на препоръките от Пакта с цел справяне с различните измерения на миграцията, включително развитието, правата на човека, сигурността, социалните аспекти, възрастта и пола, както и да вземат предвид последиците за здравеопазването, образованието, закрилата на детето, жилищното настаняване, социалното приобщаване, правосъдието, заетостта и социалната защита. Тези области са проблемни за редица държави, в това число и Република България, имайки предвид стандарта и качеството на живот на техните

граждани, които имат проблеми с образованието, трудовата заетост, социално осигуряване, здравеопазването, жилищно настаняване и т.н.

През последните години ЕС усилено работи върху разработване на цялостен, комплексен и интегриран подход за справяне с миграцията и принудителното разселване. Този нов подход се основава на солидарност, споделена отговорност, многостранност и ангажираност. Това са и основните послания и в Глобалния договор за миграция на ООН, както и в Договора на ООН за бежанците. Ето и основните позиции на ЕС по тези въпроси. Приема се, че в глобализирания свят човешката мобилност може да бъде регулирана и насочвана ефективно само от международната общност като цяло във взаимодействие с отделните държави. Този глобален феномен изисква глобални решения. Никоя държава не може да се справи сама, но всички заедно могат да създадат сигурен механизъм за управление на човешката мобилност, който да бъде хуманен. Трябва да бъде отчетено и сътрудничеството с партньори в региона, както и в целия свят.

Окончателният текст на Глобалния пакт за миграцията съдържа много положения за подобряване положението за имигрантите, за намаляване нерегламентираната миграция, за подобряване на управляването границите и за връщането и обратното приемане в държавите на произход, от които идват имигрантите. Текстът не е свършен. Пактът е приет на 10 декември 2018 г. в Маракеш и одобрен от Общото събрание на ООН на 19 декември 2018 г. със 152 гласа „за“, 12 гласа „въздържал се“, включително и Република България и 5 гласа „против“ (Израел, Унгария, Полша, САЩ и Чешката република)⁷.

Няколко спорни положения, на които бих акцентирал и заявил позиция по дискуссионни въпроси:

Първо, Договорът не е правно обвързващ. Той не създава международноправни задължения за държавите. Той е набор от препоръки за политически действия и добри практики, от които държавите могат да се възползват, за да прилагат своите национални миграционни политики. Зачита се суверенното право на държавите-членки на ООН сами да определят своите национални миграционни политики.

Второ, Договорът не насърчава миграцията, нито я обезсърчава, а целта му е миграцията да се извършва по безопасен и подреден начин. Той не съдържа език за насърчаване на „човешкото право на миграция“, но подчертава необходимостта от защита на човешките права на имигрантите и бежанците.

Трето, Договорът като международна рамка за сътрудничество ще подпомогне полезно работата с трети държави и международни организации Той би могъл да послужи като база за нови партньорства.

Четвърто, Това ще помогне за превръщане на миграцията от предизвикателство във възможност за човешко развитие, в съответствие с Програмата за устойчиво развитие до 2030 г.

Пето, Европейската комисия /ЕК/ подкрепя Пакта е изразила съжаление за решението на някои държави-членки на ЕС да не подкрепят Глобалния договор за миграцията. Тя отчита, че това е национално решение, което не засяга позицията на ЕК и на ЕС като цяло. ЕК ще продължи работата си в насока подобряване на управлението на миграцията в световен мащаб. Ще бъдат подкрепяни партньорства на двустранно, регионално и глобално ниво в областта на миграцията.

Ще представя и позициите на държави-членки на ЕС, които са против или са се въздържали, включително и позицията на Република България, като държава-членка

⁷ Виж по-подробно коментара „България се отказва от Пакта“, в. Капитал 12 ноември 2018 г.

на ЕС, която се въздържа и аргументите в подкрепа на това. В деня на 70 г. годишнината от подписването на Всеобщата декларация за правата на човека, в мароканския град Маракеш е одобрен Глобалният пакт за безопасна, регулирана и законна миграция на ООН. Документът не е юридически обвързващ, а възможност за активно сътрудничество в сферата на миграцията на глобално ниво. В приветствието си генералният секретар на ООН Антонио Гутериш заявява: „Вие сте тук, защото осъзнавате важноста на този пакт като пътна карта, която да предотврати страдание и хаос и да осигури стратегии за сътрудничество, изгодни за всички. Има обаче множество неистини за пакта, както и за миграцията като цяло...“ Според Ангела Меркел – канцлер на ФР Германия: „Този ден е много важен. За първи път, на глобално ниво, съгласувахме общ политически пакт за миграцията. Добър знак е, че се заехме със съдбата на милиони имигранти и още веднъж подчертахме, че универсалните човешки права са за всички граждани, на всяка една държава на планетата...“

Пактът предизвиква позитивни и негативни реакции. Според националисти, привърженици на затварянето на границите в ЕС, както и според различни други групи хора, влизането на този Пакт в сила ще доведе до още по-сериозен наплив на имигранти в развитите страни. Като противоположна теза – опасенията на редица правозащитни организации са, че пактът не защитава достатъчно правата на имигрантите. Редица държави – Словакия, Австрия, Чехия, Израел са отказали да се присъединят към Пакта. Заради спорове по тези въпроси се е разпаднала управляващата коалиция в Белгия.

Глобалният пакт за миграцията е бъде одобрен от Общото събрание на ООН на 19 декември 2018 г. Както вече посочих Република България е сред 12-те държави, които са гласували „въздържал се“. Какви са аргументите за това и основните опасения? Ще представя достъпни в интернет пространството позиции на български граждани по тези въпроси, като ще представя и моята теза. Основните критики срещу пакта се основават на опасенията, че документът пропагандира в полза на миграцията (от текста на документа: „Ние признаваме, че миграцията е източник на благоденствие, иновации и постоянно развитие на нашия глобализиран свят“) и че правителствата на държавите „се задължават така да оформят пътищата за редовна миграция, че да бъде стимулирана мобилността на работната сила“. А това стимулиране на миграцията руши всякаква идентичност. Юристът и политически анализатор Мирослав Попов, споделя в интервю за Българското национално радио, че: „целта на Глобалния пакт е миграцията да стане регулярна – посрещаме ги, настаняваме ги, отделяме необходимите ресурси. Това обаче няма нищо общо с класическата концепция на ООН за държавата-нация и за гражданството. Резерви срещу пакта изказват Ангел Джамбазки – български евродепутат от ВМРО – БНД и Корнелия Нинова – председател на БСП.

Министърът на външните работи на Унгария, Петер Сиярто, счита, че: „Глобалният пакт за миграция противоречи на всякакъв разум и в пълна степен на интересите по сигурността на Унгария и намеренията за възстановяване на европейската сигурност.“⁸ Правителството на Унгария нарича документа „преднамерен“ и „екстремистки“.

⁸ Какво представлява Глобалният пакт за безопасна, организирана и законна миграция (Глобален пакт за миграцията). Официален сайт на Европейската комисия. Информационен документ. Брюксел, 14-11-2018. Global compact for migration. Официален сайт на ООН. (английски, френски, руски, испански езици). Николов, Симеон. Глобалният пакт за миграция на ООН ще има катастрофални последици за България. В Гласове, 21-07-2018. Мирослав Попов: Целта на Глобалния пакт е миграцията да стане регулярна. Официален сайт на Българското национално радио, 11-12-2018; Попов, Мирослав. Новият краен неолиберализъм.

Президентът на САЩ Доналд Тръмп, по време на посещението си във Великобритания, съветва европейците: „По-добре внимавайте за себе си. Миграцията променя културата и средата за сигурност. Не вярвам, че това е добре за Европа и за нашата страна“. Срещу приемането на Глобалния пакт за миграцията се обявяват обществени активисти и антиглобалисти и други хора с познания и позиция по тези дискуссионни въпроси.

Моята теза е подкрепяне на основните идеи и положения съдържащи се в Глобалният пакт за безопасна, организирана и законна миграция. Той е рамков документ, който обосновава механизъм за сътрудничество, като отчита правата на човека, международните договори и принципите на националния суверенитет.

Същевременно изразявам резерви, които се изразяват в следното:

Пактът е обсъждан многократно и официално приет на междуправителствената конференция на ООН, в Мароко, през 2018 г. Република България се въздържа поради сериозни и основателни причини. Официалната теза е, че Глобалният пакт за миграцията няма правно обвързващ характер. Въпреки това, за подписалите го държави-членки на ООН текстовете му имат силно препоръчителен характер. Предстои да бъдат включвани в други последващи политически и правни актове, както и многократни и продължителни увещания да бъдат „доброволно включени във вътрешното право на отделните държави“. В редица публикации се говори за така нареченото „меко право“, което без да е безусловно задължително е силно препоръчително⁹.

Поради конкретните социално-икономически условия към настоящия момент, ако Република България осигури на влизашите в държавата ни имигранти всички условия по пакта, като жилищно настаняване, образование, здравеопазване и много други, част от българските граждани, биха се оказали в неравностойно положение и това би създавало много силно социално напрежение. За съжаление, това е горчивата истина. Значителна част от българското население живее под прага на бедност.

Това обаче не означава, че Пактът не съдържа много положителни и прогресивни решения. В позиция на МВНР се посочва, че Република България активно ще сътрудничи с останалите държави и международни организации при решаване на миграционните въпроси.

Заключение

Миграцията е реалност в глобален мащаб и нито една държава не може да се справи с нея сама. Тя изисква глобални решения и споделяне на отговорността в световен мащаб на основата на международно сътрудничество. Глобалният пакт за миграцията има за цел да насърчава международното сътрудничество, определяйки ръководни принципи и осигурявайки многостранна политическа рамка. Той отчита комплексния характер на международната миграция, като засяга множество аспекти, свързани с миграцията, като управлението на границите, документите на имигрантите и връщането и обратното приемане, както и диаспорите и паричните преводи.

В нашия глобализиран свят човешката мобилност може да бъде регулирана и насочвана ефективно само от международната общност като цяло. Това е глобален феномен, който изисква глобални решения. Никоя държава не може да се справи сама, но заедно можем да създадем хуманен, достоен и сигурен механизъм за управление на човешката мобилност.

в. Дума, 13-11-2018.; Джамбазки, Ангел. Официално: България се въздържа от присъединяване към Глобалния пакт за миграцията. Официален сайт на Ангел Джамбазки, 11-12-2018.

⁹ Виж. повече по този въпрос Цанков, В. Приложение на „Soft law“ в Бежанското право. Публикация в Сборник на ПУ „П. Хилендарски“ от 2016 г.